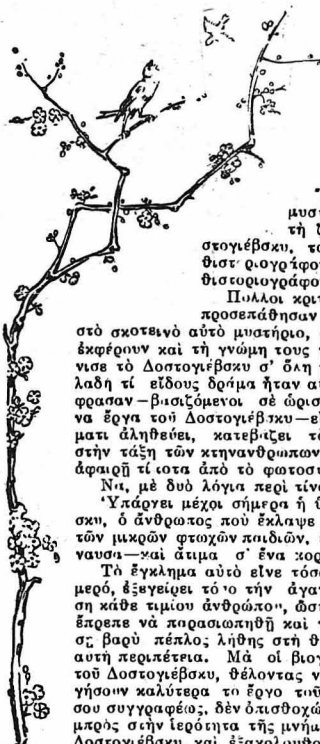

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΔΟΣΤΟΓΙΕΒΣΚΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΒ

Το μυστήριο της ζωής του Δοστογιέβσκυ. Τό φρικώδες άμαρτήριό του. Η εχθρότης του έναντιον του Τουργκένιεβ. Μια αλλόκοτη και δραματική σκηνή μετα ύ των δύο συγγραφεων. — Είσοι άτιμος κα παληάνθρωπος!.. Γύρω από ένα μυστήριο. Τι γράφεται και τι λέγεται κτλ. κτλ.

“Ένα τρομερό και άλιτο μυστήριο πλανάται πάνω άπ’ τή ζωή του Φεοντόρ Δοστογιέβσκυ, του μεγάλου Ρώσου μυθιστοριογράφου, του μεγαλειότερου μυθιστοριογράφου των αιώνων.

Πολλοί κριτικοί και βιογράφοι του προσεπάθησαν να χύσουν κάποιο φώς στο σκοτεινό αυτό μυστήριο, άλλοι πάλι έτόλμησαν να έκφέρουν και τή γνώμη τους για τό δράμα που, βασάινισε τό Δοστογιέβσκυ σ’ όλη του τή ζωή, να ποιüne δηλαδή τί είδους δράμα ήταν αυτό. Η ύποψία που έξεφρασαν—βιαζόμενοι σέ ώρισμένους σκηνές από ώρισμένα έργα του Δοστογιέβσκυ—είνε τρομερή και άν πράγματι αληθεύει, καταβράζει τόν μεγάλο αυτό ποιητή στην τάξη των κτηνανθρώπων, χωρίς όμως και να του άφαιρή τί όσα από τό φωτιστότερο της μεγαλοφυΐας.

Να, μέ δυο λόγια περί τίνος πρόκειται :

Υπάρχει μέχρι σήμερα ή ύποψία πως ό Δοστογιέβσκυ, ό άνθρωπος που έκλαψε τόσο πικρά για τήν τύχη των μικρών φτωχών παιδιών, είχε φερθεί κάποτε βάνανσι—και άτιμα σ’ ένα κοριτσάκι ενέα έτών!..

Τό έγκλημα αυτό είναι τόσο τρομερό, εξηγείται τό τό την άνάγκη της κάθε τιμίου ανθρώπου, ώστε θα έπρεπε να παρασισηθή και να πέσει βαρύ πέπλο, λήθης στη θλίβερή αυτή περιπέτεια. Μά οι βιογράφοι του Δοστογιέβσκυ, θέλοντας να εξηγήσουν καλύτερα τό έργο του ρώσου συγγραφέως, δέν άπιστοχώρησαν μπρός στην ίεροτητα τής μνήμης του Δοστογιέβσκυ, και εξακολουθούν μέχρι σήμερα ν’ άγωνίζονται να εξακριβώσουν άν ή άπίστευτη αυτή διάδοση είναι άληθινή.

Η κυρία άφορητή τής κυκλοφορίας αυτής τής διαδόσεως στάθηκε η) ό εχθροιστής τρόπος μέ τόν όποιο ό Δοστογιέβσκυ περιέγραψε στο “Έγκλημα και τήν τιμωρία” και στους “Αδελφούς Καραμάζωβ” τήν εξακοσίωση και τήν αυσχαιρία μικρών κοριτσιών, β) στην τυραννική ιδέα του έγκλήματος που προήδισε τόσο τραγικό μεγαλειό σ’ όλα τά μυθιστορημάτα του και γ) σέ μία ιστορική συνομιλία που έκανε ό Δοστογιέβσκυ μέ τόν Τουργκένιεβ σχετικά μέ “κάποιο μεγάλο άμαρτήριό” του.

Φεοντόρ Δοστογιέβσκυ

νά του πή και, τόσο τρομερό όμως, ώστε δίστατε άν έπρεπε ν’ άνοιξη τό στόμα του. Ωστόσο, συγκεντρώνοντας όλο τό θάρρος; του, ειπε στον Τουργκένιεβ :

— “Ήρθα να σας εξημολογηθώ μά βρωμερή πράξη μου και να μάθω τι ιδέα έχετε γ’ αυτήν.

“Ο Τουργκένιεβ δέν του άπήνησε. Περιέμενε μονάχα ν’ άκούση τή “βρωμερή πράξη” του Δοστογιέβσκυ.

Τότε ό Δοστογιέβσκυ γονάτισε μπροστά του—μέ τήν ίδια εύκολία μέ τήν όποία οι ήσως του γονάτισαν τους στους εχθρούς του—και του έξημολογήθηκε τή “βρωμερή πράξη” του.

Ποιά ήταν ή βρωμερή αυτή πράξη ; “Ο Τουργκένιεβ, διηγούμενος άργότερα τήν παράθεση αυτή συνομιλία του μέ τό Δοστογιέβσκυ, απέφυγε να πη ποιό ήταν τό έγκλημα του Δοστογιέβσκυ. Φαίνεται όμως πως θα ήταν τό κοίμο που άναφέρουμε παραπάνω.

— Χρόνια δολοκλήρα βασανίζομαι με τήν τυραννική άνάμνηση αυτού του έγκλήματος, εξακολουθήσε ό Δοστογιέβσκυ, πάντα γονατιστό; μπρός στον Τουργκένιεβ, όταν του έξιτάρησε τή βρωμερή πράξη του. Και ήρθα τώρα σέ σας, να μου πητε τί ιδέα έχετε για μένα.

— “Έχω τήν ιδέα πως είστε ένας άτιμος, ένας παληάνθρωπος ! του άποκρίθηκε τότε ό Τουργκένιεβ.

“Τότε, συνεχίζει ό Τουργκένιεβ, ό Δοστογιέβσκυ σηκώθηκε δραβιος. Μέ κοίταξε κατόματα. Παράδοξος τό πρόσωπό του φανερώσε χαρά. Τά μάτια του έλιμπαν. Και μέ φωνή παλλόμενη από συγκίνηση μου είπε :

— “Μά τί νομίσατε, πως δέν τό έξέρω ότι είμαι παληάνθρωπος και άτιμος ; Τό έξέρω, και πολύ καλά μάλιστα. Τό έξέρω πώ, είστε εχθρός μου. Έξέπλου κ’ έγώ σας μισώ και σας περιφρονώ ! Μάθετε όμως πώ; άν ήρθα ελίπτηδες σέ σας, τό χειρότερο εχθρό μου, και ταπεινώθηκα μπροστά σας και σας ό ηγήθηκα μιάν άτιμη πράξη τής ζωής μου, αυτό τό έκανα για να έξευτελιστώ άσους. Τό ήξερα πώ; δέν θα μέ συγχωρούσατε. Άν όμως μέ συγχωρούσατε, θα είπατε άνώτερος άνθρωπος. Ένώ τώρα, έγώ, ό άτιμος και παληάνθρωπος που γονάτισα μπροστά σας, φανηκα άνώτερος από σας!.. Χαίρετε, κύριε!..”

Και ό Δοστογιέβσκυ άφησε τόν Τουργκένιεβ κατάπληκτο.

Μά ποιό να ήταν άραγε τό έγκλημα του Δοστογιέβσκυ ; Μήπως έκανε πράγματι έσινιο που είλαμε στην άρχη ; Αυτό κανείς δέν μπορεί να τό εξακριβώσει μέχρι σήμερα. Οτίόσο,

ή τρομερή αυτή ύποψία εξακολουθεί μέχρι σήμερα να πλανάται πάνω από τήν αληγματική προσωπικότητα του μεγάλου Φεοντόρ Δοστογιέβσκυ.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

“Όταν κάποτε ό περίφημος αεροκόρος Μπλερώ και ήδη έργοστασιάρχης; αεροπλάνων έρωτήθηκε από δημοσιογράφον πώς φαντάζεται τήν εξέλιξη του κόσμου, ύστερα από τις τόσες νίκες τής αεροπλοΐας, έδωκε τήν ακόλουθη άπάντηση :

— “Σέ λίγα χρόνια κάθε άνθρωπος θα έχη και τό αεροπλάνο του. Για κείνους που δέν θα έχουν, θα υπάρχουν μεγάλα αεροπλάνα, όπως υπάρχουν σήμερα μεγάλα αυτοκίνητα λωφορεια.

“Δέν πρέπει δέ να θεωρηθή παράξενο, έπρόσθεσε, άν και ή μονοβίασες—στό Παρίσι ως γνωστόν τά χορταρικά και τά φρούτα πωλούνται από γυναίκες—γυρίζουν στις συνοικίες μέ αεροπλάνα.

Μά τήν αλήθεια, δέν πρέπει ν’ άμφιβάλλη κανείς, ότι όλα αυτά θα πραγματοποιηθούν πολύ γρήγορα.

ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Η έκφραση του προσώπου μπορεί νάνε πιό εύγλωττη και από τήν έκφραση τής γλώσσας.

— Τό πρόσωπο ενός εχθρού προδίδει τις μυστικές του σκέψεις.

***
“Ο καλύτερος δικαστής είναι εκείνος που... άπαγορεύεται!..”

του μαξιλάρι του έβαλα σ’ ό κρεβάτι σας. Και έτσι μόλις έπασε να κοιμηθή τρυπήθηκε αυτός μέ τήν δηλητηριασμένη κ’ ορίφτα.

Πράγματι στο δεξιό μάγουλο του Μπαλάκεμπεργκ είχε αρχίσει να φαίνεται μά μαύρη κηλίδα στην μέση τής όποίας έδειχε μία μικροσκοπική άμυχη, τό τρύπημα τής καρφίτσας.

“Ο Σπένσερ άκουσε κατάπληκτος τήν άφήγησι του καρμαριέρη του.

— “Θεός θέλησεν να πιωρήσω ύμέσους; ό έγκλημα, είπε τέλος.

“Ας γίνη τό θέλημά του!..”